

ali se čisti —, ne moremo odgovoriti popolnoma določno. A kolikor se dá soditi, poslednji čas nismo napredovali mnogo. Notranji in zunanji boji, kakor tudi druge neugodnosti so odvrčale mnoge pisatelje od treznega in vstrajnega slovstvenega dela. Zavladali so politični listi in tudi pridobili zase veliko bralcev. Zato je pa v obče zaostalo leposlovje — ono slovstvo, ki najbolj goji in razvija jezik. Naročnik hoče zvedeti veliko novic, dobiti hoče veliko tvarine za majhno ceno in ne gleda na obliko. Tudi uredništvo takih listov večinoma ne more gledati mnogo na obliko spisov. Tako se zanemarljivo oblika, zanemarljivo jezik in zavira njega razvoj.

Koliko dobrih in spretnih pisateljev odteguje politika leposlovju in znanstvu! Pa „kaj čemo“! Potreba je potreba. Da bi vsaj to prišlo bolj v veljavo, kar je pisano: Jedno storiti in drugega ne opustiti!

Naj pa gre danes glavni tok našega razvoja na katero koli stran, to je izvestno, da bi se morali vsi truditi za res poljudno, narodno, lahko umevno pisavo. Če je resnično, da se borimo za obstanek, tedaj treba, da prodira slovstvo v narod do zadnjih hribovcev. A slovstvo ne bode segalo v narod, ako pišemo mešanico iz slovenščine in hrvaščine in ruščine in češčine, osoljeno še s staroslovenščino, ampak naš jezik bodi čisto domač, kajpada ne rovtarski in robat. Ni resnično, da bi naše ljudstvo ne umevalo slovenskih knjig in našega književnega jezika, kar nam oponašajo nemški nasprotniki, a resnično

je, da je nekaterih pisateljev pisava narodu neprebavljiva in zoprna. Ljudje tožijo, da ne umevajo besedij, da je govorjenje zapleteno, težko, neumevno; da ni pisana knjiga v njih domačem jeziku, ampak preveč po tuje. Zato, pisatelji, bogatite in širite domači jezik, a ne ga pretvarjati sedaj na to, sedaj na ono stran! Jezik ni igrača, jezik ni lesen možic, da bi delal ž njim vsakdo, kakor bi hotel. Pa jezik nam tudi ne sme biti pasterka, zapuščena sirota, za katero se nihče ne zmeni, za katero je vse dobro. Tudi v slovenskem slovstvu

„Vrata“ v kamniških planinah.

(Po fotografiji.)

moramo naposled dospeti do tega stališča, do tega načela, da ne bode treba biti vsakemu pisatelju najprej jezikoslovcu, predno sme kaj dati na svetlo; a tudi ne bode smel šušmariti na slovstvenem polju tisti, ki tava v slovenski slovnični kakor v gosti temi.

V obče — da sklenemo to premišljevanje — naj kaže naša književnost, kako nam je na srcu lepota in bogastvo našega jezika. Lep in bogat jezik, cvetoč v obširni in raznovrstni književnosti, bode našemu narodu nerazrušljiva podlaga za njegov obstanek.

